

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1991. NOVEMBER

JÓL VÁLASZTOTTAM-E ? (Gondolatok a helyi rendszerváltásról)

"Minden hatalom korlátozva van azon cél által, amely cél érdekében alapították. Mihelyt a hatalmat bírók elhanyagolják e célt, vagy azzal ellentétben cselekednek, a beléjük helyezett bizalom természetesen megszűnik, hivataluk visszazáll a népre, mely újra betöltheti azt." (Locke: Két értekezés a polgári kormányzatról 1691.).

Egy évvel ezelőtt a Turai Napok 1990. októberi számát lapozgattam. Három polgármesterjelölt, 38 képviselőjelölt. Kire, kikre szavazzak? - tettem fel magamnak akkor a kérdést. Nehéz volt a döntés, pedig már kétszer is szavaztam korábban a tanácsági választásokon. Persze akkor még könnyű volt. A 70-es évek elején gyerekjátéknak tűnt egyetlen jelölt közül kiválasztani a legalkalmasabbat; a második szavazásom idején már két jelölt volt, ám az egyik visszalépett, ekkor sem kellett sokat törnöm a fejem. 1990. szeptemberében azonban 1 híján háromszor annyi jelölt volt, mint amennyi betölthető mandátum.

Kire szavazzak? Ez rendes ember, de párttag volt, emez nem volt párttag, majd most lép be valamelyikbe. Ő hívó katolikus, de túl fiatal, a másik meg már túl idős. Tanácsstag volt régen - emez még tanácsstag sem volt. Ez biztosan rövidlátó, mert szemüveges; amaz túl sovány, nem lehet elég politikai súlya sem. Ennek nagy a bajusza, annak vörös a haja, a harmadiknak haja sincs, a negyedik nő, az ötödik csúnya, a hatodik túl szép, a hetedik ...?

Azán döntöttem - döntöttünk. Választásunkat remélhetőleg nem a hajszín, a szépség vagy a testsúly befolyásolta. De talán a kelleténél nagyobb jelentőséget kapott az MSZMP-s múlt, a vallási hovatartozás vagy a vigyázó köri támogatottság, mint az alkalmasság mérlegelése.

Jól választottunk? Képviselőink éltek a rájuk ruházott hatalommal, vagy visszaétek vele?

Visszaélésről nem tudok. Azt azonban tapasztalom, hogy a falu életének minden fontos színterén megjelentek, s lassan formálódnak az első gyakorlati eredmények.

Itt van például a belvízveszély elhárítására és a munkanélküliek foglalkoztatására kialakított elképzelés. A Polgármesteri Hivatal közmunkákat szervezett, munkalehetőséget teremtett; a havi bér tízezer forint. (Más kérdés, hogy nem mindenki él a felkínált lehetőséggel, mert kevesli a fizetséget; ugyanakkor ennyi pénzért sokan naponta ingáznak Tura és Budapest között).

Komoly gyakorlati eredmény a Vásártér áthelyezése, a Rendőrszék létrehozása, fontos közúti táblák elhelyezése, új járdák építése, szolgálati lakások felújítása (átfestés helyett...), stb.

Megvalósulófélben van a gázprogram, amely bizonyítja egyrészt az Önkormányzat jó szervező- és tárgyalóképességét, másrészt a lakosság érdekeinek és a Képviselő-testület szándékainak összhangját. Ha a lendület töretlenül marad, 1-2 év múlva talán a telefonhálózat nagymértékű bővítése is megvalósul.

Gyakran halljuk: nincs elég pénz. Úgy látszik mégis akad; ha a keveset jó helyen, fontos célok érdekében használják fel, s kerülnek a főtörlesztés kiadásokat, lehet előbbre lépni.

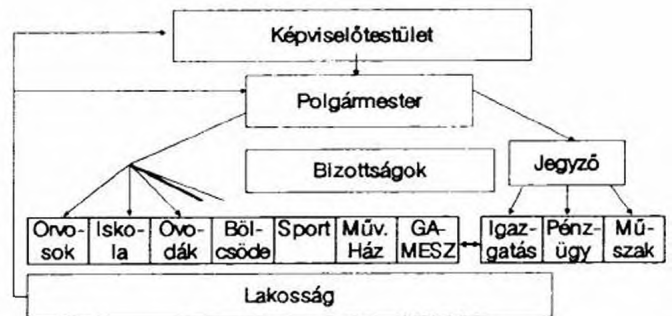
Bizonyára sok egyéb eredményt lehetne még az Önkormányzat javára írni. De nézzük meg az érem másik oldalát is! Hol tévedtek, mit kellene jobban csinálni?

Itt van mindjárt a tájékoztatás. A faluban gyakran kerjengenek áhírek, elferdített, kiforgatott gondolatok, találgatások. Úgy érzem, egy havilap és néhány szórólap - még a hangosbemondóval

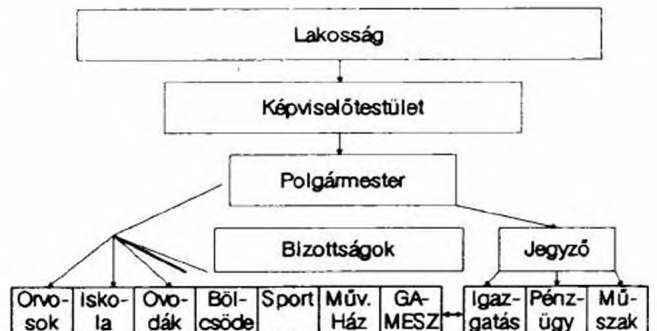
együtt is - kevés a pontos tájékoztatáshoz. Nem csupán a döntésre vagyunk kíváncsiak. Az is érdekel bennünket, miért éppen úgy döntöttek, milyen egyéb lehetőség volt, hányan álltak mellette vagy éppen szemben vele. Kik hallgattak, miért hallgattak a testületben?

A Turai Hírlap 1991. januári számában örömmel értesültünk a "hivatal" átszervezéséről. Egy apró változtatás még elférne az akkor közzétett ábrán.

1991. januári ábra :

Jobban szeretném így :

Ha a lakosság kerül legfelülre, a hivatalba belépő állampolgár nem érezné a hivatalnok fölényességét; láthatóvá válna, hogy a hivatal van érte, (ő a hivatalnok kenyéradója), tehát méltán várhatja el a gyors, tisztességes, udvarias ügyintézkést. (Ez persze nemcsak helyi probléma).

Jól választottunk? Jól választottam? Úgy érzem, igen. Bár fölmerül, mi lenne, ha X helyett Y, P helyett Z került volna az előjárásába. Lehet, hogy semmi? Születhet jó vagy rossz döntés, mindenképpen kollektív munka eredménye.

Egy-két alkalmatlan képviselő csupán hátráltatni képes a jó döntéseket, megakadályozni nem. Ha a többség alkalmatlan, akkor azonban jó döntést csak "vak tyúk is talál szemet" módra hozhatna a testület. 1991. október 22-én úgy tűnik: a többség alkalmas.

Jónás Sándor

A POLGÁRMESTERI HIVATAL TÁJÉKOZTATÓJA

G Á Z H Í R

Örömmel és némi szorongással figyeljük községünkben a gázberuházás munkálatait.

Örömmel, mert mostmár valóban szentantúi lehetünk a gyakorlati kivitelezési munkáknak. Szorongással azért, hogy az eléggé csapadékos ős, esetleg a közeledő hideg, nehogy lépéshátrányba kényszerítsen bennünket. Az 1991-es évben feltétlenül szeretnénk megépíteni a kb. 6 km nagyközépnomású vezetékét, a nyomásszabályozó állomást, illetve a kb. 4,7 km 3 bár-os középnomású gerincvezetékét.

Ez a 4,7 km-es vezeték szakasz az alábbi utcákat, illetve útszakaszokat érinti:

Vácszentlászlói út I.
Munkácsy út
Vácszentlászlói út II.
Kaszinó (Üttörő) tér
Rákóczi út az ÁFÉSZ irodáig
Tabán út
Petőfi S. tér
Bartók B. tér
Dózsa Gy. út
Közársaság út
Kossuth L. út az ABC-ig.

E szakasz műszaki átadása után a közületek még ez évben hozzájuthatnak a földgázhoz. A vezeték mentén természetesen megépül a leágazó vezeték is azokhoz a házakhoz, melyekre vagy megkötötték a lakók az OTP szerződéseket, vagy készpénzben befizették hozzájárulásukat a Polgármesteri Hivatalban. Aki még esetleg ennek nem tett eleget kérjük, hogy saját érdekében mielőbb pótolja.

A kivitelezési munkákat Kaptás Pál, nagytarcsai vállalkozó irányítja. A közvetlen helyi irányítást Hantai József művezető látja el. Mindketten régi, kipróbált gázipari szakemberek. A leágazóvezeték az előkertbe kb. 0,5 méter mélyen nyúlik be, s a telekhatártól való helyzetét a lakókkal egyeztetve, a felelősséget urak jelölik ki. Ezúton kérjük a lakók, illetve a kivitelezők korrekett együttműködését, melynek eredményeként remélhetően nem alakulnak ki groteszk utcaképek.

A kivitelezőknek a szerződés értelmében feladatuk az út alatti át-

lövés. A további földmunkavégzés a lakók feladata, mely a 4000.- Ft előtakarékoság ellenértéke.

A már említett 4,7 km-es szakasz mentén levő kb. 300 lakóház belső gázterveit már lehet készíteni, melynek engedélyes példányával, illetve költségvetésével lehet menni az OTP-hez az úgynevezett "belső gázkölsönért". Ennek összege a 200.000.-Ft-ot nem haladhatja meg. Ezen összeg akkor kapható, ha a külső vezetékre nem vették igénybe az OTP-t. Ha a külsőt is OTP-re kérték, akkor a belső szerelésre maximum 174.000.-Ft hitel igényelhető. A belső kivitelezési munkát csak mestervizsgálattal, illetve vállalkozói igazolvánnyal rendelkező kisiparos, illetve szakirányú tevékenységet folytató vállalat végezhet.

Amennyiben 1991-ben a közületek gázhoz jutnak, akkor a vezeték szakasz mentén levő lakóházak 1992. január 2-től kérhetik bekapcsolásukat a gázszolgáltatásba.

Ezért drukkolunk Önöknek, hogy sikerüljön januárban gázzal feltenniük, s ezzel sikerrel zárulna ez évi - de jövőre sem könnyebb - igen szoros gázprogramunk.

Dolányi Mihály

A Képviselő-testület következő nyíltvárosi ülése:

1991. november 25. de. 9 órakor a Polgármesteri Hivataltanácskozótermében kerül megrendezésre.

Napirendi pontok:

- 1., Az átruházott jogkör gyakorlásáról szóló jelentés.
- 2., Az Általános Iskola oktatási-, személyi- és tárgyi feltételei.
- 3., A helyi adókról szóló rendelettervezet megvitatása.

ANYAKÖNYVI ADATOK

1991. szeptember 29-től október 28-ig.

Születés

Boda Máté
Gyűgyei Tamás
Maszlag Csaba Zoltán
Szilágyi Orsolya

Házasságkötés

Barabás Zoltán László - Fekete Nóra

Halálozás

Csányi Péter
Gólya István
Medveczki János
Morvai Péter
Módos Mihályné sz. Szilágyi Mária
Muzsik Sándor
Pásztor Józsefné sz. Tóth Rozália
Rácz Istvánné sz. Erdélyi Anna
Sára Józsefné sz. Nagy Erzsébet
Szénási Antal Józsefné sz. Vidák Piroska
Szilágyi Józsefné sz. Gólya Erzsébet
Szilágyi Józsefné sz. Tuszor Mária
Szilágyi Sándorné sz. Sáfrán Anna
Tóth-Gáspár István
Vasas Andrásné sz. Szabó Mária

A HÓNAP EGYHÁZI ÜNNEPE

November 24: Krisztus Király vasárnapja;
az egyházi év befejezése.

Életünk, megszentelődésünk, örök üdvösségünk Jézus Krisztusban valósul meg.

A kereszténység tulajdonképpeni értelme: el kell jutnunk a hitben és az Isten Fia megismerésében az egység... elérvé a Krisztusi teljességet... hogy egyre inkább összeforjunk a Fővel: Krisztussal (Ef. 4. fej.) Jézus a mindenség királya. Mint főünnepet XI. Pius rendelte el 1925-ben a Nikeai Egyetemes Zsinat 1600 éves jubileuma alkalmából. Ezen a zsinaton emelte ki ugyanis az Egyház Jézus istensége mellett az Ő valóságos emberségét is. Így az Istenembert megilleti a teremtett világ és az emberi társadalom fölötti uralom is. Az evangéliumban kezdettől fogva királyként szerepel.

Ő a töviskoronás Király, nagypénteken délelőtt Pilátus helytartó faggatására: " Király vagy? " - megvallotta: " Te mondtad: Király vagyok ... ám az én országom nem e világból való ..." (Jn. 18). Vagy ahogy Lukács evangélista írja Jézus születésének hírüladásában: " Nagy lesz Ő: a Magasságbelinek Fia. Az Ursten neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége". Földi utunk végén ennek az országnak teljességébe kívánunk bejutni.

Ahogy Krisztus Király vasárnapja az egész egyházi év koronája, befejezése éppúgy Krisztus Király hivatalosságunk, rendeltetésünk örök beteljesedése.

Barcsi Zsolt

SZÁMVETÉS AZ ÉVFORDULÓ KAPCSÁN

(Riport a község polgármesterével)

Minden évforduló kisebb-nagyobb számvetésre készíti az embert. Ez volt a motivációja most következő beszélgetésünknek is. Egy év telt el azóta, hogy Tóth Istvánt Tura község polgármesterévé megválasztották. Az azóta eltelt időszak gondjairól, örömeiről érdeklődtek nála riportereink: Lajtos Lilla és Király Boglárka 8.e. osztályos tanulók. A beszélgetésre készülvén közvéleménykutatást végeztek diákjaik és lakókörnyezetükben élő felnőttek körében: mit kérdeznének ők a polgármestertől? Lássuk hát!

- Király Boglárka: Tura községről szóló híradásokat lapozgatván a Turai Napok folytatásaként jelenkező Turai Hírlap 1991. január havi számában ezt olvashatjuk: "Az elmúlt időszak alatt valóban lényegi változások mentek végbe országsszerte, így községünkben is. A tanácsrendszert felváltotta - a népakarat kifejezéséeként - választott önkormányzat". Ennek élére Tóth István, mint Tura község polgármestere került.

- Mi készítette, hogy elinduljon a választásokon? Mit érzett, amikor először ült a polgármesteri székbe? Milyen vágyai voltak pályája elején? Tehát összegezve: hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

- Tóth István: Az elmúlt egy év eseményei szinte el is feledtetek velem az akkori idők hangulatát, s nem adtak időt, hogy rágódjak ezeken. A Vigyázó Körben eltöltött esték készítettek arra, hogy - ha komolyan gondoljuk a rendszerváltoztatást - elinduljak a választásokon; bízva a falu változtatni szándékozó lakosaiban, vállaltam a megmérettetést.

- Király Boglárka: Maradjunk a kezdeteknél. A Polgármester Úr bemutatkozó tervében a következőkről tájékozódhatunk: "Nemcsak a politikában, a gazdaságban is változás állt be. Az állami támogatás mértéke csökkent, a helyi bevételek jelentősége megnőtt". Tehát a gazdálkodásnak bevétel-orientálttá kell válnia. Milyen sikerült ebbe az irányba elindulni? Milyen nehézségeket kellett leküzdeni? (Gondolok itt az új adók bevezetésére, a tulajdon körüli vitákra ... stb).

- Tóth István: Valóban nagy változás ment végbe 1990-hez képest is a gazdasági életben. Az állami támogatás mértéke csökkent. Létrejött az úgynevezett fejkvóta támogatási rendszer és tavaly októberben még senki sem tudta megmondani, milyen mértékben jelent ez előnyt vagy hátrányt a falunak.

Tura község abba a középső kategóriába tartozik, amelyeknél ez a támogatási rendszer még stabil gazdasági háttérrel biztosított. (Nem mondhatják el ezt a kisebb lélekszámú települések, ahol az önkormányzatok leváltak vagy újjáalakultak a régi tanácsi rendszerből). Ez azt jelenti, hogy stabilan tudunk tervezni erre az évre. Ehhez hozzájött a kastélyért kapott támogatás. Ezzel a stabil gazdasági háttérrel mertünk belefogni például a gázprogramba.

Összegezve: Nem panaszkodhatom, de ez nem jelenti azt, hogy szórjuk a pénzt - nem úgy kell gazdálkodni, hogy nem csináljuk meg a ránk váró feladatokat - hanem ahol lehet, ott meg kell fogni; pályázatokkal, versenytárgyalásokkal, meggondolt gazdaságpolitikával.

- Király Boglárka: Ezen egy év alatt a falu életében jelentős változások mentek végbe. Ezek egy része szemmel kísérhető: a vásártér áthelyezése, új járdák, közlekedési táblák elhelyezése, rendőrszob, stb. A változások másik része inkább elméleti úton, illetve íratokban kísérhető figyelemmel. Itt elsősorban a gázprogramra gondolok, mely a falu közvéleményét nagy mértékben foglalkoztatja. Ennek bevezetése óriási eredmény, de a lakosság egy része már így is a létminimum alsó határán él, s ez csak nagyon nehezen teljesíthető teherterelt jelent. Gondolják-e Önök a terv készítése közben erre?

- Tóth István: Természetesen, hiszen demokratikusan választott testületről van szó, nem hatalmi pozícióból szemléljük a falu életét. Amikor a gázprogramot indítottuk - s más efféle nagyberuházást -, azt azért tettük, mert hiszünk a jövőben. Úgy is lehet élni, hogy most nehéz körülmények között nem teszünk semmit, s akkor holnap meg ennyivalónk sem lesz. De a Testület

úgy döntött, hogy azt a bizonyos nyugodt gazdasági háttérrel ésszerűen használva alapozzuk meg a jövőt. A gázprogram valóban sok embernek a pénztárcáját érinti valamilyen formában, de a befektetés hosszútávon megtérül. Ha figyelembe vesszük, hogy 30 ezer forintért mindenki a kapuja mögött tudhatja a gázt, akkor biztosak lehetünk abban, hogy ez megérte. Azoknak a lakosoknak - kistenyűdijasok vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek -, akik hozzánk fordulnak segítségért, támogatásuk lehetőségét mérlegelni fogjuk. De! Szabad-e néhány száz ember nehéz helyzete miatt néhány ezer embernek a jövőjét, fejlődési lehetőségét megkérdőjelezni? Tehát számolva a nehézségekkel döntöttünk úgy, hogy megiscsak a fejlődést akarjuk biztosítani.

- Lajtos Lilla: A diákok közül sokan érdeklődtek, mi a Polgármester Úr véleménye az iskolánkban történt változásokról; az igazgató választásáról, a DÖNK (diákönkormányzat) megalakulásáról?

- Tóth István: Az iskolai élet változását valóban az Igazgató Úr megválasztása hozta; vagy az iskolai változások szükségessé tették, hogy az iskola élére olyan vezető kerüljön, aki nemcsak megbízott, hanem ténylegesen is vezetője tud lenni a tantestületnek és az iskolának.

Az egész oktatási rendszer átalakulása azt jelenti, hogy az elkövetkezendő évben még nem lesz vége a változásoknak, hiszen most alakul ki az új iskolatípus. Az iskola igazgatója korábban nagyobb intézményben dolgozott, ezért áttekintése van az új elképzelésekről, úgy vélem, kellő bátorsága van ahhoz, hogy új dolgokat fogantasson az iskolában, s elég körültekintő ezek mérlegeléséhez. Megítésem szerint a tantestület nagyobbik részével találkozik az elképzelése, és az iskolát az elkövetkezendő évekre, évtizedekre meg tudják alapozni.

A DÖNK támogatója kell legyen az új iskolarendszer felépítésében az igazgatónak és az iskolavezetőnek. Mondják el a diákok is, hogyan látják ők az iskola működését, partnerek legyenek abban, hogyan lehet a fegyelmet megszoktatni a diákokkal. Fegyelem alatt a belső meggyőződésből adódó önfegyelmet értem. Ez tréning kérdése. A diákoknak tudniuk kell megfogalmazni: "Mi az, amit kérünk? Mi az, amit tudunk adni? Ez ugyanakkor visszajelzést ad az igazgatónak, az iskola vezetőségének arról, döntéseit, elképzeléseit a diákok hogyan fogadják.

- Lajtos Lilla: Mi a véleménye a zeneoktatás jelenlegi helyzetéről, körülményeiről?

- Tóth István: A zeneoktatás abban a formában, ahogyan eddig ment - úgy érzem - "félkarú óriás" volt. Nem fogalmazok keményen, amikor azt mondom, zenéhez kicsit közelebb álló nővendégeket adott. Komolyzenei oktatást csak komoly zeneiskolával tudok elképzelni, és ennek feltételeit 2 vagy 3 pedagógussal és 1 vagy 2 tanteremmel nem lehet kielégíteni. Zeneiskolát működtetni lehet valamely nagyobb zeneiskola kihelyezett tagozataként is, de ennek a feltételeit meg kell teremteni. Attól, hogy két zenét-oktatást szerető pedagógus fővállalja, még nem lesz zeneiskola. Talán a következő iskolai évek egyikében az országos követelményeknek megfelelően, - akár tagozattal is - indulhat zeneiskola. Ehhez szükséges, hogy jónéhány zenei munkatárs legyen. Pillanatnyilag ez a nagyobb gond.

- Lajtos Lilla: A faluban elterjedtek a hírek, hogy lesz uszoda, vásárközpont és a melegvizet is hasznosítják. Igaz ez? Mikorra várhatók ezek?

- Tóth István: Lesz vásárközpont. Az új vásár területe már ezt a célt szolgálja. Amikor véglegessé válik a tulajdonjog, akkor tudunk benne előbbre lépni. Jelenleg - köszönet érte a TSZ-vezetésnek - erre a célra engedték át ezt a területet az önkormányzatnak, de a tulajdonjog a termelőszövetkezeté. Uszoda. Az elmúlt 30 év alatt a melegvizet nem tudták hasznosítani. Ez is TSZ terület. Amennyiben a TSZ-vezetés visszatér újból e témára, konkrét elképzelése van erre az önkormányzatnak: éppen egy tanuszoda létesítése. Szeretném, ha rendeződne a tulaj-

donjog, és létrejönne a működtetés valamilyen formában. Nagyon örülnék, ha rövid időn belül diákok lubickolhatnának benne, de az is örömmel töltene el, ha az idősek fűroszthatnék meg elfáradt tagjaikat.

- **Lajtos Lilla:** *Mit gondolt a cigányokról megválasztása előtt és mit gondolt most?*

- **Tóth István:** Érdekes módon bennem nem merült föl soha, hogy cigány vagy nem cigány az ember. Előző munkahelyem is közel 140-150 cigány származású emberrel dolgoztam együtt. Köztük is vannak rendes, megbízható emberek, ugyanúgy mint a nem cigány származású emberek között is. Arról nem ok tehetnek, hogy közülük sokan csak a mának élnek. Arra a nevelési módszerre, ami az elmúlt 40 évet jellemezte, ők mozdultak leginkább. Azért kerülnek nagyon nehéz helyzetbe, mert nem tudnak váltani. Nem értik meg azt, hogy megszűnt az állam gondoskodása, mindenkinek föl kell készülni a holnapi napokra. Nekik is meg kell tanulniuk tanulni is!

- **Lajtos Lilla:** *A kérdések egy kicsiny köre személyesebb jellegű. Hogyan lehet megtartani az egyensúlyt a feszes, kemény munka és a családi élet között?*

- **Tóth István:** Legegyszerűbben azt mondanám; a feleségemet kellene megkérdezni erről. Mert dolgozni, napi 8-10 órát teljes intenzitással csak úgy lehet, ha stabil háttér van az ember mögött. Ahhoz, hogy stabilnak mondhassem a hátteret, nagyon nagy szükség van a feleségem megértésére, az ő helytállására. Ehhez az egész család segítsége kell. Azt kell hogy mondjam, ők vállalják a többet ezen a területen.

- **Lajtos Lilla:** *Mi a legkedvesebb élménye ezen 1 év alatt?*

- **Tóth István:** Nehéz kiválasztani. Nagyon sok olyan helyzet volt, amikor a fáradtságtól összerokkadva az ember azt mondta: "Ez jó mulatság, férfirunka volt!" Talán azt a nagyon jó érzést emelném ki, amikor a gázprogram miniszteri engedélye megérkezett. Ezt munkatársaimmal értem el, közös sikerként értékelhetjük.

- **Király Boglárka:** *Beszélgetésünk végére egy nagyon értékes, az embert a humánium felől megközelítő gondolatot, kérdést tartogatam: Az emberek értékének megítélésénél mit tart elsőbrendűnek: az egyén hovatartozását, világnézetét, pártállását - vagy annak emberi értékeit, tetteit, képességét?*

- **Tóth István:** Elég összetett kérdést kaptam. Az emberek megítélésében Arany János gondolatait kell elővennem: "Ember lenni mindig, minden körülményben". Azt hiszem, hogy ez az első és nem számít a hovatartozás, nem számít a pártállás. A világnézetet azért tartom fontosnak mögötte, mert az ember világnézetéből nagyon sok energiát kap jóra vagy rosszra. A világnézet hordozza a példaképeket: aki Sztálinban hitt, annak is volt egy példaképe, aki Jézusban hisz annak is van egy példaképe. Ezek megválasztása az ember önkifejezését is hordja; követőket jelent: ki kit követ... Mindenképpen az ember a fontos. Hogy mi-ből táplálkozik ez az ember, azt cselekedetei, tettei alapján lehet megítélni.

- **Lajtos Lilla:** *Az előkészítő beszélgetéskor mélyen megfogott bennünket, egy időse bácsi nagyon egyszerű, de sokat kifejező gondolata. Búcsúzóul az ő szavait idézzük: "Csak így tovább!"*

(Szerkesztő: Jónás Sándorné)

(A beszélgetést a TURAI VIDEÓMAGAZIN 17. kazettája tartalmazza)

MILYEN HELYI ADÓK LEHETNEK?

1991. december 31-vel megszűnnek az úgynevezett tanácsai adók, csak a gépjárműadó és a külterületi földek után fizetendő földadó marad meg.

Az új helyi adók rendeletben való meghatározása az önkormányzat feladata. A helyi adópolitika kialakítása a gazdasági önállósulás egyik eszköze.

A Pénzügyminisztérium az önkormányzatok 1992. évi költségvetésében a helyi adókat 7 százalékos arányban vette figyelembe. Ha a község önkormányzata nem vezeti be, akkor a hiányt az állami költségvetés nem tudja pótolni, s ennyivel kevesebb pénzt lehet a község fejlesztésére fordítani.

1990. évi C törvény alapján az önkormányzat vagyoni típusú, kommunális jellegű, valamint helyi iparüzési adót vezethet be.

Vagyoni típusú adók:

Építményadó: az önkormányzat illetékességi területén lévő lakás és nem lakás céljára szolgáló épületre kivethető adó.

Telekadó: az önkormányzat illetékességi területén lévő beépítetlen belterületi földrészeletre kivethető adó.

Kommunális jellegű adó:

Kommunális adó: olyan adó, melyet az önkormányzat a pénzeszközeiből, vagy részben azok felhasználásával megvalósuló infrastruktúra fejlesztésére, valamint környezetvédelmi feladatok ellátására vezethet be. (Külön a magánszemélyekre és külön a vállalkozókra).

Idegenforgalmi adó: üdülésre, pihenésre alkalmas épületekre kivethető adó.

Helyi iparüzési adó: az önkormányzat illetékességi területén végzett gazdasági (iparüzési) tevékenységre kivethető adó.

Egy adótárgy esetében csak egyféle - az önkormányzat döntése szerinti - adót lehet alkalmazni pl.: lakásra nem lehet építményadót és kommunális adót egyszerre kivetni.

A vagyoni típusú adók esetében az adót egységesen - vagy tételes összegben, vagy a korrigált forgalmi érték alapulvételével - lehet meghatározni.

Az adó nagyságának meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a helyi sajátosságokat,
- a községi önkormányzat gazdálkodási feltételeit,
- a lakosság teherviselő képességét,
- a törvényben meghatározott adómaximumokat.

A törvény biztosította mentességen túl - az önkormányzat szándékozik tovább bővíteni a mentességet élvezők körét: a 70. életévüket betöltött férfiak és a 65. életévüket betöltött nők, valamint a három, illetve többgyermekesek nem fizetnének adót. (A törvény biztosította mentesség: a mindenkori öregségi alapnyugdíj minimumának 60 %-a). A Képviselő-testület szándéka szerint mentesülne az adó alól az is aki a "GÁZPROGRAM"-ra befizette hozzájárulását.

Nem célszerű az adóval lelassítani a vállalkozások fellendülését, de meggondolandó kivételt tenni pl. kocsmákra, játéktérre, játékautomaták üzemeltetésére.

A telekadó befolyásolja a községben lévő telkek nagyságát is, de ezt csak akkor lesz célszerű alkalmazni, ha már van egy átgondolt és elfogadott Településrendezési Terv, benne a község jellegének megfelelő kert nagyság.

Turán talán a legcélszerűbb lenne - a Képviselő-testület véleménye szerint - a **kommunális adót** bevezetni:

- magánszemélyek esetében: lakásonként, illetőleg lakásbérleti jogonként 2.400.-Ft-ot.

- vállalkozók esetében: az általa helyben foglalkoztatott személyek (tulajdonosok, alkalmazottak, tagok, stb.) átlagos létszámára vetítve: 2.000.-Ft/ftó.

Ennek eldöntése előtt azonban ki kell kérni a lakosság véleményét különböző fórumok megszervezésével, amelyekre hamarosan sor kerül.

Az önkormányzat a beszédett adó összegéről és felhasználásáról köteles évenként a költségvetési számoló részéket a község lakosságát tájékoztatni. Csak így lesz elfogadható az, hogy az adó nem a lakosság "megsarcosítása", hanem a község érdekében történő beruházások finanszírozására szolgáló pénzeszköz.

Sára Mihály

ÍGY ÜNNEPELTÜK AZ IDŐSEK VILÁGNAPJÁT.

Október 1-ét az ENSZ az Idősek Világnapjává nyilvánította. Ez a nap a Zene Világnapja is. Reszben kár, hogy e két ünnep azonos napra került, de mivel mindkettő nemcsak úgy, talán jól meglehetne majd egymással, sőt "rokonítások" is sorra kerülhetnek, egy-egy megemlékezésen. Bátran mondhatjuk; községünk kellő tisztelettel ünnepelte öregjeit. Nyolc órákor értük mondott szentmisét Lukács András plébános, aki szentbeszédében emlékeztetett a közelmúltban történt pápalátogatásra, és arra kérte az időseket, hogy fogadják megadón az idős kor nehézségeit és tegyék értékessé napjaikat, hogy életük minden órájának értelme legyen.

A turaiak Nyugdíjas Klubja (Pápai Józsefné vezetésével) látogatást tett az Időskorúak Szociális Otthonában. A klubtagok vidám műsorral, édességgel, virággal kedveskedtek az otthon lakóinak. Ez az esemény 10 órákor kezdődött.

Délután 2 órákor műsoros összejövetel volt a Művelődési Házban, ahol Tóth István polgármester köszöntötte az egybegyűlteket, de megemlékezett az éltebb korú, beteg otthonmaradottakról is. Az őszinte tisztelet és köszönet hangján szólt az idősekhez, jókívánságait a falu öregeket szerető emberét nevében "adta át". Mondanivalóját Arany János: Epilógus c. versével foglalta össze.

Borosi István Nyugdíjas Szakszervezeti vezető - köszöntésén túl - a nyugdíjasok érdekeinek további aktív védelméről biztosította a tagokat és azok családjait.

Szinte minden korosztály részt vett abban az ajándék-műsorban, ami a rövid és tartalmas üdvözlések után következett.

- A Művelődési Ház népijáték-csoportja kezdte a műsort. Az óvodásokból és az alsótagozatos gyerekekből álló csoport lelkesen játszott. A vendégek boldogan nézték a népviseletben öltözött gyerekeket. A csoport vezetője Dolányi Anna óvónő.

- Kicsi fiú és kicsi lány (óvodás testvérpár) mondott verses köszöntőt ezután. Bacsa Zsuzsi és Bacsa István nagy tapsot kapott a közönségtől.

- A négy tagból álló cigánytánc csoportnak (Kanasz Mária, Kanalas Emília, Bogdán Miklós és Kakucska István) ez volt az első fellépése.

- Némi elfogódottsággal és nagy komolysággal énekeltek - verseltek az új 7. osztályosok: Liszka Zsuzsanna, Diós Péter, Jónás Zsuzsanna, Koles Katalin, Tóth Gabriella, Tóth Viktória, Gregán Ildikó, Szecsenyi Blanka, Sági Veronika és Baranyi Miklós. A fűgöny mögött elsős tanítók - Szilágyi Mária, Kiss Jánosné, Kokai Sándorné - szurkoltak azért, hogy "friss" tanítványaik ne hibázzanak.

- Meghatódottan, hangjában tisztelettel mondta el Diligens Judit 7. osztályos tanuló Aprily Lajos: Öregek című versét.

- Az általános Iskola kamarakórusa magyar népdalokat és kanont énekel. Vezetőjük Gregán Jánosné tanár.

- Kedves meglepetés volt, hogy a TЭСZ (Turaiak Érdekvédelmi Szervezete) egyesület könyvajándékot hozott a három legidősebb résztvevőnek. Csorba Gergelyné 92 éves, Maszlák Ferencné 90 éves, Pászti Józsefné 89 éves vette át az ajándékot ifj. Takács Páltól a TЭСZ elnökétől.

- A turai Nyugdíjas Klub művészeti csoportja - mintegy viszonzva és megköszönve az ajándékot - volt a műsor záróakkordja. Leikesen, lendületesen előadott dalokat élvezte a közönség. Elismeréssel tapsolta meg Györi Istvánné versmondását és hosszú tappal ünnepelte a játékoskedvű, örökvidám Jull nénit (Mester Józsefné) aki a dal mellé igazi patyut kötött a hátára, amiből a gondtal készült loba-bábu is előkerült.

Pápai Józsefné klubvezető mondott zárszót, és finom uzsonnára hívta meg a jelenlévőket. A "felszolgálók" szendvicssel, lekváros buktával, csokoládéval, üdítővel kínálták az időseket. A finom falatokat 2. sz. Óvoda és az Általános Iskola szakácsnői készítették. A műsort Szarvas László tanár vezette. A körülményeket a Művelődési Ház munkatársai (Tóth Zs. Istvánné, Fónagy Attiláné, Tóth S. János) biztosították.

Megbecsülés és tisztelet szólt mindenkből, aki tett valamit e szép ünnepség megrendezéséért. Az ünnep pár órája azonban hamar lepergett. Fontosabb a hétköznapiok serege. Minden - időseknek fiatalabb - korosztálynak (általában, önkormányzatnak) kötelessége olyan körülmények biztosítása, amelyben az idős ember nem kiszolgáltatott, nem elhagyott, van támasza.

Aki született, megöregszik egyszer. És netán támaszra vágyik majd...

Erdélyi Ágnes

FELVIDÉKI BARANGOLÁSOK

A magyar történelmi tudatban az elszakított országrészek közül Erdély primátusa nyilvánvaló. Ezen tudatállapot létrejötté, okainak taglalása nem tartozik írásom tárgykörébe.

Az elcsatolt országrészek között a rangsorban a második helyet kétségtelenül a Felvidék foglalja el. Ennek bizonyítására elegendő néhány városnevet felsorolni: Pozsony, Nagyszombat, Trencsén, Selmecbánya, Körmöcbánya, Rozsnyó, Krasznahorka, Kassa, Eperjes, Lőcse, Késmárk, Igló, Lubló, Szepesvár, Rozgony, stb. Az ehhez a vidékhez kapcsolódó történelmi "veretű" családnevek számbavétele oldalakat igényelne.

A mai köztudat az egykori Felvidéket az 1920-ban Csehszlovákiához csatolt területtel; azaz Szlovákiával azonosítja. A hajdani "Felföld" azonban ennél nagyobb kiterjedésű volt, déli részei még ma is hozzánk tartoznak. Nyugat-keleti irányban; Dévényitől a Dunakanyar vonaláig; a Dunától északra eső terület, tehát a folyam bal partja; attól keletre; a Vác, Hatvan, Eger, Miskolc, Tokaj, Ungvár, Munkács, Huszt vonal alkotja a régió déli határát. (Az északi határt mindenütt a Kárpátok láncai képezik).

Az ország három részre szakadása után - a török háborúk korában a Felvidéket két úgynevezett főkapitányságra osztották: a "bányavárosi"-ra (Bécsből nézve: Alsómagyarország) és a "felsőmagyarországi"-ra. Alsómagyarország a Felvidék nyugati, Felsőmagyarország pedig a Felvidék keleti része volt. A mai országhatárokon belül e vidék hangulatát leginkább a Hegyköz és a Zempléni hegység (egykoron: Tokaj-Eperjesi hg.) őrizte meg.

Sátorújhely felől haladva az első látnivaló a füzérradványi Károlyi birtok még "romjaiban" is lélegzetelállítóan szép angolparkja. Egykoron (még a két világháború között is) Közép-Európában egyedülálló létesítmény: csodálatos fakülönlegességekkel (a fenyők számtalan fajtája). A kastély közelében strandolásra alkalmas medence. A gróf a 30-as évek végén mini repülőter és további luxusszállók építését tervezte.

A "néphatalom" éveiben a kastélyban szanatóriumot rendeztek be, vasbeton kerítéssel és szögesdróttal vették körül, a szabadtéri fürdőmedence beomlott, a mozaikkövek lezúrtak. A medence alján poshadt esővíz, benne bihalak. A fák tövét lassan felveri a gaz, ... nincs aki kaszáljon. Már a főépület is üresen áll ... És most omlik, romlik.

Utunkat folytatva, észak-nyugat felé kanyarodva jutunk el az "aranygombos" Telkibányára. "Meseillatú", romantikus hegyifalucska: komoran sötétlő fenyvesek. A kicsiny kertek vége már a hegynék szalad, s hajnalokon a völgyben mindig ott "ül" a pára. A fejkendős nénikék még a patakban mosnak. Ezel végé is a romantikának; a falu népe igen szegény, elmaradt. Kassa volt a vidék kereskedelmi gócpontja. Irianonnal minden oda lett. Az aranybánya már évszázadokkal ezelőtt beomlott, így az egykori bányavárosi kiváltságokra sem emlékezett már semmi. A települést talán, majd az idegenforgalom fogja újból felvirágoztatni, - vagy végképp tönkretenni.

Visszakanyarodunk észak-kelet felé, utunk Füzérre vezet. Már messziről látszanak a sziklára épült vadregényes lovagvár romjai. A tatárjárás után kedték építeni, a hegyaljai felkelés után a habsburg csapatok felrobbantották. A várhegy oldalán néhány éve még sudár fenyőerdő nőtt, a savasesők "lemosták". A bozót még szívósan kapaszkodik, néhány fenyőgallyacska is megfogant, ... míg a szlovákiai ipartelepek felől újra meg nem indul a szél savas esőfelhőivel.

A községben egy vállalkozó európai színvonalú éttermet nyitott, talán az eljövendő turistákban bízik. Az emberek is igekeznek megkapaszkodni, talán itt is újratarjad az élet. Bár a falut a körzetesítés évtizedek alatt elsorvasztotta, elvitték az iskolát; a gyerekek hat kilométert járnak a hegyen át. (Túristátnak nyáron is fásaszó!) A lakosság bízik benne, hogy a község visszakapja egykori erdeit, pontosabban a helyét, mert a fákat a helyi TЭСZ kivágta és eladta a hiányok pótlása és a vezetők premizálása végett. (Így mondják a helybeliek).

Füzérről csodálatos gyalogút vezet a mai határhoz, a Nagy-Milic kilátóhoz. Utunkat észak felé folytatjuk.

(folytatjuk)

Kálna Tibor

OKTÓBER 23. NEMZETI ÜNNEPÜNK

(Tudósítás az ünnepelésről)

Oktober 22-én rövid ünnepség volt a Köztársaság úti iskolában. A Himnusz elnevezése után Diós Csaba 8. osztályos tanuló Arany János: Széchenyi emlékezete című versét mondta el.

Az iskola igazgatója nehéz feladatra vállalkozott. Gyermekeknek is érthető módon magyarázta el az 56-os eseményeket, és méltatta a köztársaság kikiáltásának jelentőségét.

Idézetek Ötvögyi Béla ünnepi gondolataiból: - A köztársaság kikiáltását a nép alkarta. A köztársaság három alapértékkel jellemezhető: függetlenséget, demokráciát, jogállamiságot. A függetlenségről 1991. júniusban - 46 évi "időiglenes" itt-tartózkodás után kivonultak a szovjet csapatok Magyarországról.

A demokráciáról. Megszűnt az egy párti országgyűlés, majd új önkormányzatokat választottunk. Az előző társadalom sok hibája miatt 22 milliárd dolláros adóssággal kell megbirkóznunk. Az áremelkedések munkanélküliség ennek következménye.

A jogállamiságról. A parlamentben zajló hosszú viták tartozékai a jogállamiságnak. Nagy megnyugvás volt, hogy a rendszerváltás vértelenül zajlott. Nem randalíroztak az utcákon pufajkások (mint 56-ban), nem lóttek agyon embereket, nem akasztottak fel senkit. Az előző rendszer tehetséges és becsületes tagjai lehetőséget kaptak a kibontakozásra.

- 35 évvel ezelőtti népfelkelés volt Magyarországon. Egyetemisták, munkások, majd a falusi parasztság követelte a bolsevista rendszer megszüntetését, a szovjet csapatok kivonulását, a demokratizálódást. Vannak, akik ma is azt tartják a forradalomról, hogy huligánok, nyugatról küldött terroristák, bűnözők, csavargók felkelése volt. 1956. október 28-án százszázalékos gyűlések és a Kossuth téren, tízezrek a vidéki városokban, ezek a falvakban. Ennyi csavargó, ennyi nyugati ügynök élt volna Magyarországon akkoriban?

Az igazgató beszélt még a negyven éves hallgatásról, Nagy Imre kormányáról és a 22 szovjet tankhadosztályról, amit Kádárék akkor hívtak be, mikor már-már helyreállt a nyugalom...

Felhívta a tanulóifjúság figyelmét arra, hogy polgári társadalomban mind nagyobb tudásra, műveltségre, eredményes cselekvésre lesz szükség.

Az iskola új zászlaja "meghajlott" az ünnepélyes szavak súlyától. A Szózat méltó befejezése volt a rövid megemlékezésnek.

Erdélyi Ágnes

MÉGEGYSZER A SZOCIÁLIS GONDOSKODÁSRÓL

(Válasz Lukács Gábor levélre)

Egyetértünk azzal az aggodalommal, amely félti a pénzszekért, amit szociális segélyezésre fordítunk. Félti azoktól, akikről úgy véli, nem rászorultak, mert vagyonuk van, általuk felnevelt gyermekük él, és ő lelkiismeretlensége miatt szorult segítségre a szülő.

Fontos tudni, hogy:

A segélyek fajtáit, az elbírálás szempontjait jogszabályok határozzák meg. - Az ilyen címen felhasznált pénzüsséget az állam finanszírozza, nem a turai lakosok közvetlenül befizetett helyi adóiból történik a segélyezés.

- A segélyezettek nevének kifüggesztése személyes jogokat sértene, az érdeklődők azonban bármikor tájékozódhatnak a Polgármesteri Hivatal illetékes ügyintézőjénél, hogy ki milyen címen, mennyi segínyt kapott.

- Nincs mód a segélyezett személy vagyonának megterhelésére a segély összegével. Érdeklődjünk erről az országgyűlési képviselőknél is, és megtudjuk: nem helyi hatáskör.

- Első látásra valóban vitatható olyan gyermekek segélyezése, akik a szülők felelősen, züllött életmódja miatt élnek sanyarú körülmények között. Ide azonban máris tokolódik az újabb kérdés: a gyermek még olyan módon is károsodjon, hogy kimarad a segélyezésből?

- Nem vitatható azonban a testi, szellemi fogyatékosok rendszeres ellátása, és a tartósan beteg családtagok otthoni ápolása. A megoldás egyfelől humánus, másfelől tehermentesíti a kórházakat, intézeteket.

A Szociális Bizottság (Lévai Józsefné képviselő a bizottság elnöke, Szabó József képviselő, Erdélyi Ágnes képviselő, Kardoss Imre képviselő, Tóth M. Józsefné övönös, Tóth Lászlóné ápolónő, Ötvös Lászlóné gyógyszerügyi asszisztens) a Polgármesteri Hivatal dolgozóival (Homolya Károlyné ig. csoportvezető, Tóth S. Jánosné gyámügyi előadó) igyekszik nagy körültekintéssel, felelősen dönteni a segélyek, kedvezmények odaítéléséről. Gyakran ülésezik, hosszú órákat tölt a mérlegeléssel, és várja a lakosság jelzéseit. A jöndulatú információkra mindig nyitottak vagyunk, hogy munkánkat még jobban végezhessük.

Szociális Bizottság

A községi megemlékezés október 23-án 18 órakor a templomban a hősökért felajánlott szentmisével kezdődött. A mise után Tóth István polgármester és Sára Mihály képviselő megkoszorúzták az I. világháborús hősök emlékművét, majd Lukács András plébános atya mondott rövid fohászt.

A megemlékezés a Művelődési Házban folytatódott. Először Tóth István polgármester mondta el ünnepi beszédét. Ebből néhány gondolat:

"A mai estén a Köztársaság kikiáltásának 2. évfordulóján emlékezni jöttünk össze. Ehhez az ünnephez gyötrelmes 33 év után jutottunk el úgy, hogy immár két éve keressük ennek a napnak igazi arculatát, méltó megünneplésének formáját."

"Most már eljutottunk oda, hogy lehet 56 eseményeiről beszélni. De az elmúlt több mint egy év arra is felhívta a figyelmet, hogy kell 56-ról beszélni. Szükséges 56-ról beszélni, mert a megtörtént dolgokat meg nem történté tenni nem lehet. Szükséges beszélnünk, hogy a felnövekvő generáció már ne féligzóságokat halljon az iskolában, a rádióban. Szükséges ezekről beszélni, mert a ma ünneplőkön kívül sokan vannak, akik nem ünnepelek. Nem azokra gondolok, akiket elnéveltünk, vagy a természetes halál ragadott el közülünk. Azokra most emlékezünk. Sokan vannak azok, akik a mai napot még mindig tagadják."

"Sokan nem a nemzetet szerették, nem az embert szolgálták, hanem a hatalmat. És a mai szóhasználatukban is egyre visszatérő fogalom a hatalom. Ezek az emberek nem ünnepelek. Ők ezt a napot ki akarják törölni az emlékezetükből. Most, amikor meggyűjtjük az emlékezés gyertyáit - és nem rejtjük véka alá - nekik végre becsó megbékélést kívánunk. Emlékezni nem azért akarunk, hogy bárkit elítéljünk. A felelősség megállapítása a törvény dolga."

"Nem állhatunk meg az 1956-os évforduló napján az emlékezésben. A Köztársaság kikiáltása tette lehetővé, hogy megemlékezhessünk az I. és II. világháborúban elesett honfitársainkról is. Szabadság nélkül, diktatúrák alatt még halottairól sem emlékezhet meg az ember."

A beszéd után következett az ünnepi műsor, melynek narrátora Sára József volt. A szokásostól eltérő volt ez - az első igazán szabad - megemlékezés, mely röviden bemutatta nemzetünk tragédiáit. Tette mindezt úgy, hogy bennünk nézőkben kiváltott egy lelki-érzelmi feltöltődést, megisztulást, anélkül, hogy nemkívánat hangulatot, érzelmet keltett volna. Mondhatni erkölcsi elégtételt szolgáltatott, de nem állított bűnbakul se más népeket, sem pedig hazai politikai-ideológiai csoportosulásokat. A legfontosabb az, hogy évtizedes "görcsös" feszültségek oldódtak föl: s a megnyugvás, megbékélés érzésével távoztunk.

A műsor nagyvonalú kísérlet volt arra, hogy hogyan lehet szélsőségektől és előítéletektől mentesen, de a történéseket nevével nevezve ünnepelni.

A rendező, Tóth Péter László - rendkívüli érzékenységgel - igen ötletesen élt a forgatókönyv által kínált dramaturgiai lehetőségekkel. Az előadást jól kiválasztott és igényesen kivitelezett zenei és fényeffektusok gazdagították.

Nemzeti ünnepünk kapcsán többről volt szó, mint hivatalos megemlékezésről; színpadi művet láttunk.

Köszönet érte a forgatókönyvíróknak (Kálna Tibornak), a rendezőnek (Tóth Péter Lászlónak), a szereplőknek, a technikai rendezőknek (Térési Mihálynak, Benke Sándornak) és Türczi Ferencnek, a díszletek művészi színvonalú elkészítéséért.

Kuti J.

GÁZFÜTÉS KÉSZPÉNZ NÉLKÜL

Tisztelt leendő gázfogyasztó. Ön készpénz nélkül is lehet gázfelhasználó!

Ha nálunk vásárolja meg gáz-, vagy vegyestüzelésű kazánját, gáz égőfejét, bojlerét, a gázkészülékekre és az általunk nyújtott szolgáltatásokra - előlegfizetés nélkül - tíz évi részletfizetést biztosítunk garantált 20 % kamat mellett. Ezen kívül OTP kölcsön is felvehető!

Szolgáltatásaink: szaktanácsadás
tervezés
engedélyeztetés
OTP költségvetés
szerelés
kéménybélielés

Egy terv kell, de egy jó terv megtakarítást jelent!

Várja részletes tájékoztatónkat és keresse fel megbízottunkat:

Péli Attila Tura, Zsámboki út 51.

Ha megbízik bennünk mi megoldozunk a bizalomért!

POSTALÁDÁNKBÓL

*Tisztelt Békési István Úr!
Kedves Pista!*

Sajnálkozva és kissé bosszankodva láttam, hogy a Turai Hírlap szeptemberi számában megjelent cikk - a sajtó ördöge folytán -, "Bemutatkozok a TÉSZ" címmel jelent meg, az eredeti "Bemutatkozott a TÉSZ" helyett. (Elnézést ezért a szószálhasogatásért).

Egy dologban mindenképpen egyetérték veled: felesleges ez a vitatkozás, mert ezt a végtelenségig lehet folytatni, eredmény nélkül. Ezért ezt én sem folytatom. Hiszen cikkedet olvasva az általam említett kétségek és kérdések nemhogy csökkentek volna, hanem szaporodtak.

Különbséget kell viszont tudni tenni "szószálhasogatás" és "csúsztatás" között. Mint tudjuk, "szószálhasogatás": apró, látszólag jelentéktelen, de egyébként igaz dolognak, állításnak több oldalú megvilágítása, részletes vizsgálata. (Negatív értelemben: felesleges akadékoskodás, mindenben hiba keresése). És a "csúsztatás"? Nos, ezt meghatározni cikked elolvasása után valóban nem nehéz. Hiszen azt akár a csúsztatások példatárának is lehetne tekinteni, annyi benne az elferdítés és félremagyarázás. Ezek idézésétől én megkímélném a Kedves Olvasót. Mert pl.: beszéltem én valakinek is a múltjáról, származásáról? Természetesen nem! Vagy: a Vigyázó Kör Alapszabályából vett részletekről írod, hogy ugyan az "kissé száraz, de propagandának jó". Biztosan így van, hiszen Te is ezért vettél át hosszú sorokat belőle (Turai Hírlap június-júliusi száma). No, de nem folytatom! Ami pedig a fogalmazás stílusát illeti, lehet hogy az egyik írás "torgyános", de a másik biztosan "thürmeres"!

Tisztelettel: Tóth Zs. István

Öntsünk Majdnem Tiszta Vízet a Pohárba!

Ez a talán szokatlan megfogalmazás jutott eszembe, amikor Békési István cikkét olvastam a Turai Hírlap szeptemberi számában. Hozzászólásomat saját véleményként írom, mint a Vigyázó Kör tagja.

Kedves Békési Pista!

Sokat gondolkodtam azon, hogy válaszbombát kit szőltsak meg, de mivel a Te soraid indítottak írásra, úgy gondoltam nem a "TÉSZ"-nek címezem, hanem Neked, mint a "TÉSZ" szószólójának.

Tóth Zs. Istvánnak, a Vigyázó Kör elnökének egyik talán "szószálhasogató" írását nehezményezed, aki a "TÉSZ"-ről írt véleményét a helyi lapban. Én nem szeretnék ebbe a hibába(?) esni, ezért válaszból csak néhány dolgot reagálok.

Idézek Tőled: "Egyáltalán túl sokat emlegeted a múltat, és talán itt van a kutya elásva".

Szerintem bizony itt!

Aki Turát ismeri, az tudja, hogy a falu legalább két részre osztható. Ezt bizonyítják egyébként a Turai Hírlapban megjelent hozzászólások is. Egy olyan rétegre, amely így vagy úgy kiszolgálta az elmúlt 40 év bolsevik diktatúráját, és egy olyan részre amely ezzel nem szimpatizált, netán utálta a régi rendszert.

A múlt, az átkos(?) múlt!

(Mi) "A múltat elfeledni, rabszolga had indulj velünk!" De sokat énekeltek, énekeltek. Mintha előre érezték volna: a múlttal egyszer még baj lehet.

Nyilvánvaló, hogy az MSZMP tagjai nem egyformán felelősek azért, ami itt 40 év alatt történt, és azért hogy ez az ország akár erkölcsileg, akár anyagilag oda jutott ahol van. De aki egy csapat mezében kifut a pályára, annak viselni kell a csapattagságot, sőt még a vereséget is. A tanulságot illik levonni akár a sport, akár a politika terén. A múltidő, az elmúlt idő tanulságait. De én nem az MSZMP-sek, munkások, pufajkások "klasszikus" múltjára szeretnék kitérni. Azt úgyis jól ismeri ország, világ.

Túra, 1989. első hónapjainak egyike. Falugyűlés a Művelődési Házban. A teremben lincshangulat, éppenhogy köpködés nincs. A falut fejlesztetni akaró tanácselnök mellett egyetlen kivétellel (és az én voltam) senki nem mer szólni. Pedig voltak ott szép számmal MSZMP-sek, munkások, sőt a mostani "TÉSZ"-esek közül is. Hogy is van ez? Ha szép és aranyos, a mi kutyánk szülte, ha nem annyira, akkor a szomszédé? Ugyanez (természetesen a háta mögött) az egyik mai "TÉSZ" vezető ugyanezt a tanácselnököt enyhén szólva a negatív jelzők áradatával "de-

korálja" ki. Bizony nekem ez is a múltat jelenti veletek kapcsolatban.

1990. februárja. Alakul a Vigyázó Kör. Országgyűlési választások. Halljuk a jövőendő "TÉSZ"-es oldalról gúnyosan: "Mit akarnak ezek itt? Hiszen a posztok már szét vannak osztva! Már megvan az új országgyűlési képviselő, az új tanácselnök, az új iskolaigazgató." - De hát Pista, nem úgy lett.

Aztán következtek az egész falut megmozgató önkormányzati választások. Ti is összefogtatok. Akik addig szapulták közületek a tanácselnököt, azok is megéreztek: itt nem babra megy a játék és felsorakoztak mögéje. A választás eredményét tudjuk. Ennél maradvá, a Tóth Zs. Istvánnak írt válaszbombában igaz zárójelben ("az ördög mindig a kis dolgokban..."), de felkiáltójellel kitüntetve hangsúlyozod az 54 %-os részvételi arányt a szavazásnál. Igen, a vesztesek köréből a választás után elhangzott az is, hogy akik otthon maradtak azok ránk szavaztak volna. - Ugye azért Te nem így gondoldod ezt?

Itt Turán egy nagy vesztes volt csak, aki ezt méltósággal viselte. Lehet tőle tanulni. Vagy a jó példa nem ragadós?

A valóság az, hogy mint országosan, úgy Turán is bebizonyosodott, hogy egy törpe kisebbség uralkodott. Legalábbis ezt bizonyítja itt a faluban az önkormányzat összetétele.

Nemcsak a Vigyázó Kör legfontosabb jelöltje, de én is úgy éreztem a választás utáni első órákban, hogy "túl" nyertük magunkat. Hiszen a 14 fős Képviselő-testületbe 11 jelöltet indítottunk és ebből 11 bejutott, köztük a polgármester jelöltünk is.

Később jöttem rá, hogy ez is az elmúlt 40 év "termése". Elég volt a turai embereknek annyi: ezek tisztességesnek, becsületesnek látszanak. Nem állítom, hogy a legjobb "szürkeállománnyal" rendelkezőket választotta a falu. De hogy miért így választottak, ezen nem nekem kell elgondolkoznom. Nyilván nem tudatlanságból.

Azt írod köpönyegváltás. Nagyon finomam, mert élnek közöttünk köpönyegforgatók is. Ez bizony nem könnyű téma oldalakat lehetne írni róla. De! Könnyebb a rosszat felismerni, mint letérni róla. A múlt rendszer híveit én két részre tudom osztani napjainkban. Akik rájöttek ekkor, vagy akkor, hogy rossz úton járnak és szeretnének más választani a régi helyett, és olyanokra, akik rájöttek, hogy rossz úton járnak, de gögből és kivagyiságból ezen változtatni nem akarnak. A tévedés belátásához bizony alázatra van szükség. Akinél ez hiányzik, ne irigyelje attól akinek van.

Az egyik előadótól kérdezték Turán, az országgyűlési választások kapcsán: A régi rendszer híveivel, netán "köpönyegforgatóival" hogyan, miként legyen? Nagyon találó válasz érkezett: - Mindenki beállhat a sor... végére. Hidd el Pista, így van ez a Vigyázó Körben is. Ismét csak a sportot tudom felhozni példának. A mérkőzésben van olyan játékos akire elég, ha rászól a bíró. Van olyan akinek sárga lapot kell adni, van akinek pirosat. Sőt olyan is van, aki a piros lap után is visszabeszél. Azt hogy ki milyen lapot kapott, nem a Vigyázó Kör dönti el, hanem maga az élet.

A "Faluvédő Kör" - ami volt önvédelmi kör is - "kontra" önkormányzat. Remélem a közmondást jóváhagyod: "Madarat tolláról, embert barátjáról". Eszem ágában sincs általánosítani, de akár a "TESZ"-ben, akár a "Faluvédő Kör"-ben szép számmal vannak volt MSZMP-sek, volt munkások. Egy ilyen 40 év és egy ilyen választás után, amikor mindenki tudta ki hova tartozik, számon kérni az önkormányzattól, Polgármestertől, hogy nem kelkesedik értetek? - azt hiszem ez a tanulság levonásának a hiánya, nagy naivság.

Azt hirdeti a "TÉSZ", hogy a falu javát akarja szolgálni. Ha cinikus lennék, most sok dolgot felsorolnék, hogy miben, milyen más módon lehetne Turáért tenni. Úgy érzem ez nálatok beidegződés: véd, védelem, rend, rendcsinálás. - Vállalom, hogy rátok gondolva ez nálam is az. Az egyesületi jog valóban minden állampolgárt megillet, de Turán ez az önkormányzat azt támogat, akit jónak lát még 3 évig.

Önkormányzat, demokrácia.

Azt hiszem itt Turán mind a kettő működik. Hiszen ezért lehetett zászlószentelés ürrügén a tanári karban ellensikongatni, a forradalmat továbbra is ellenforradalomnak tartani, munkásoknak dicsekedni, úttörőből hagyományörzőket csinálni, levelednek és levelemnek a Turai Hírlapban helyt adni, stb.

Természetesen úgy érzem én látom jól vagy jobban a dolgokat. Az is természetes, hogy Te úgy érzed Neked (nektek) van igazad (igazatok). Az igazságok rózsáit ápolgassátok, de ha a rózsza tövise szúr, nem kell azonnal mentőért kiáltani. Tudjuk milyen hálátlan feladat ez. Mi is voltunk "másként" gondolkodók.

Kedves Pista! Ha néha-néha elcsüggedek, mindig a 84 éves 1 és 3/4 iskolát végzett tiszta fejű nagypapám szavai jutnak eszembe: Kisfiam! Ami egyszer elmúlt vissza sohasem jön!

Maradok tisztelettel volt tanítványod:

Tóth Péter László

VÁSÁR A GALGA MELLETT

Az új turai Vásártér a Mező út (Szent János sor) és a Thököly út végén, a volt községi legelőn található. Területe kb. 30 000 m². (A réglé 6400 m² volt).

A gáz bevezetése után készülhet el a vásár bejárata, olyan szilárd burkolatú út, amely az esetleges kamionforgalmat is tartósan elbírja. Az új Vásártér a gáz, víz, villany, telefon bevezetésével és az út (majd hűtőházak) megépítésével nagyban piacra, "kis Bosnyák"-ká válhat, ahol a környék mezőgazdasági felvásárló (kereskedelmi) központja is megvalósítható... (Kissé távolabbi nézve, itt tűnik alkalmasnak az Ipartelep kialakítása is). Az első, talán legnagyobb akadály: ez a terület jelenleg még a turai TSZ tulajdonában van...

Vélemények az október 2-i turai vásárról

- Olyan mérges voltam, hogy alig találtam meg a vásártérrel. Idegesítet, hogy nem lesz jó helyem, de amikor odaértem elcsodálkoztam. Ilyen nagy területű, rendezett vásáron még nem voltam. Eljövök máskor is, de akkor már egyből megtalálom.

- Még Hatvanban sincs ilyen nagy területe a vásárnak.

- Szép, rendezett az új vásártér. Nagyon sokan jöttünk el-adók és megsemm vagyunk zsúfoltan. Csak sok vevő jöjjön és vásároljanak, ne meg hogy az eső el ne mossa a vásárt.

- Olyan nagy a terület, hogy még a Budapesti Nemzetközi Vásár is elérte itt.

- A Polgármesteri Hivatal kitett magáért, ügyesen kitalálták és szépen megcsinálták. Bízom abban, hogy a bevezető utat a tavaszi vásárra megcsinálják.

- Engem majdnem megbüntettek a rendőrök, mert későn vettem észre a Thököly útnál az erre a napra kitett "Behajtani Tilos!" táblát, pedig turai vagyok, tudnom kellett volna...

- Olyan jót mosolyogtam azon, hogy két helyen is kerékpárt akartak őrizni. Minek? Olyan széles volt a kirakodók között az út, hogy sokan a kerékpárt tolvaj jártuk végig a vásárt.

Benke István

TISZTELT HÖLGYEM / URAM!

Örömmel értesültünk arról, hogy községükben a közeljövőben kiépítik a gázvezetékét, ami lehetővé teszi ingatlan energetikai ellátásának modernizálását, a gazdaságos, higiénikus és környezetbarát gázenergia használatát.

A magunk részéről szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy ezt a lehetőséget mielőbb valóra váltsa és ingatlanába a gázvezeték kiépítése, miáltal a vezetékes gáz előnyeit mind az ingatlan fűtése, mind melegvízellátása, mind pedig az egyéb területeken élvezheti.

Az előbbieknél megfelelően felajánljuk szolgáltatásainkat a következők szerint:

- szaktanácsadás
- tervezés (igények szerint)
- engedélyek megszerzése
- kivitelezés (gázórától a készülékekig)
- gázkészülékek beszerzése, felszerelése és üzembehelyezése
- garanciális- és egyéb szervíz munkák ellátása.

Fenti szolgáltatásainkat méltányos árak mellett és magas szakmai nívón végezzük, amit a hosszú idő alatt szerzett tapasztalatainkon túl számos referencia-munkánk is igazol.

Érdeklődni és előrendelést, illetve rendelést adni személyesen vagy telefonon a következő helyeken lehet:

- Rósenberger József (2181 Iklad, Szabadság út 68. szám Telefon: Aszód 373.)
- Tóth Zs. Istvánné (Turai Könyvtár)

Várjuk szíves megkeresésüket és maradunk tisztelettel

TECHNOSZER KFT.

dr. Endrefi István
ügyvezető

Rósenberger József
ügyvezető

RÖVID HÍREK

Szeptember 23-án a II. számú óvoda udvarán játszótér korszerűsítési munkák kezdődtek. A szülők - az óvónők vezetésével - a munka nagy részét elvégezték. A további munkákhoz, - főleg udvari gyermekjátékok készítéséhez - várnak segítséget.

Október 1-én volt az Idősek Világnapja. A turai ünnepekről az 5. oldalon számolunk be.

Október 15-én volt a fehér bot napja.

Október 19-én, szombaton 13 turai fiatal kerékpártúrát szervezett a Hévízi tóhoz. A túra vezetői: Tóth Erzsébet és Tusor Erzsébet volt.

Október 25-én szüreti felvonulás volt a II. sz. óvodában. A szemtelket gyönyörködtező esemény szép példája annak, hogy a régi falusi szokások, a népviselet megismertetése már az óvodában elkezdődhet. Elismerés az óvónőknek, köszönet a szülőknek!

Október 22-én az általános iskolában megemlékezést tartottak a forradalom és szabadságharc, valamint a közársaság kikiáltásának évfordulója tiszteletére. Október 23-án községi szintű rendezvényekkel emlékezett a falu az októberi eseményekre s a nemzet mártírjaira.

November 6., szerda este 19 órára a turai Vigyázó Kör meghív mindenkit a TURAI NÉPFŐISKOLA nyitó előadására a községi könyvtárba. Az előadás témája: A szervezetkezi átalakulás kérdései. Előadja: Juhász Pál országgyűlési képviselő.

Zséli István képviselő - az Iskola úti lakók nevében köszönetet mond a Polgármesteri Hivatalnak amiért biztosította a járdaépítés feltételeit.

Felhívás!

A Képviselő-testület Szociális Bizottsága használt ruhák gyűjtését tervezi a közeljövőben. A ruhákat a rászorulóknak kapják majd - ajándékként. Jelenleg az erre szolgáló helység kialakítása folyik. Ha az elkészül, indul a gyűjtés. Aki tud és szándékozik adni, kérjük szíveskedjen elkezdni az ajándékholmi előkészítést.

VÁSÁR

Kilósruhák reklámáron november 14-15-16-án a Művelődési Házban.

Új, szovjet gyártmányú villanyvarrógép jutányos áron eladó. Érdeklődni a könyvtárban lehet.

"HELYREIGAZÍTÁS":

A Szerkesztőség tájékoztatja a Tisztelt Olvasóközönseget, hogy az előző, októberi számunkban sorozatosan fordultak elő olyan nyomdahibák, melyek már a tartalmi érthetőséget zavarták. (Lapunk ezt ismételtén kifogásolta a nyomdánál) Az alábbi írások szerzőitől, illetve az Olvasóktól a nyomda nevében elnézést kérünk:

Kálna Tibor: Ószlirózsák; Takács Pál: Három négyszor; Békési István levele Tóth Zs. Istvánnak

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Vasúti Üzemterület, Hacs Tér (Ársné), ÁFÉSZ Bisztró (Zsámboki út)

TURAI HÍRLAP - Közzétett Havi Lap
I. évfolyam II. szám

Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Nytsz: B/BHF/567/P/91.

Szerkesztői bizottság: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor,
Tóth-Zsiga Istvánné, Sára Mihály
Felelős szerkesztő: Kuti József

Levél cím: Polgármesteri Hivatal, 2194. Tura
Készült: 500 példányban

a Parola Kft. nyomda üzemében Valkón

Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor

Műszaki vezető: Czírok Ferenc

Szerkesztés, terjedés: Jandura István Gödöllő Mosolygó A. krt. 4.